7/4774

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Abdüllatif ŞENER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 27.01.2005

Emin ŞİRİN
İstanbul MİLLETVEKİLİ

Erol Aksoy, 25-26 Ocak 2005 tarihlerinde gazetelerde yer alan haberlerle ilgili olarak bir basın açıklaması yapmış, açıklamasında şu iddialara yer vermiştir:

"25-26 Ocak 2005 tarihli gazetelerde yer alan haberlerin, objektif gazeteciliğin gereği olarak tamamlanmasını sağlamak amacıyla TDB aktif-pasiflerinin (alacak ve borçlarının) İktisat Bankası T.A.Ş.'nin Malta Şubesi'nce devralınmasına ilişkin açıklamalarımız aşağıda sunulmuştur.

1. Trade Deposit Bank (TDB) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kurulu ve o ülkenin hukukuna tabi bir bankadır.

   28 Kasım 2000 tarihinde BDDK tarafından 2209 sayılı ve Başkan Zekeriya Temizel imzalı yazı İktisat Bankası'na gönderilmiştir.

   Söz konusu yazı, katiyetle BDDK ile bankalar arasında yapılan rutin yazışmalardan birisi değildir. Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin 2. fıkrası uyarınca İktisat Bankası'nın alması gerekli görülen önlemleri içeren ve aynen "..... diğer tedbirlerin alınmasına mahal bırakılmaksızın yukarıda belirtilen tedbirlerin ivedilikle uygulanması....."nı emreden bir yazıdır.

   Ayrıca, bankanın sermaye artışı ve uzun vadeli ve bağlı değerlerinin elden çıkarılması için de bir plan istenmiştir ve bu plan da zamanında gönderilmiştir.

   Yazının TDB ile ilgili kısmı "4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca Trade Deposit Bank'ın tasfiye edilerek veya şubeye dönüştürülerek Bankanızın gerçek mali bünyesinin netleştirilmesi gerekli görülmektedir." şeklindedir.

   Bankalar Kanunu'nun 22. maddesinin 2. fıkrası, Kanunun 14. maddesi hükümlerine 15 gün içinde uymayan yöneticilerin para ve iki yıldan dört yıla kadar ağır hapisle cezalandırılmasını öngörmektedir.

   Sayın Zekeriya Temizel'in, yanlış ancak, uyulmaması İktisat Bankası yönetenleri açısından ağır sonuçlar doğuracak bu yazısını, kendisi hakkında soruşturma açıldıktan sonra "rutin bir yazı" olarak nitelemesi çok şaşırtıcıdır.

   Meclis Araştırma Komisyonunda Sayın Temizel'in "İktisat Bankası yönetimini Kıbrıs ve Malta'daki off-shore bankalarını birleştirme için uyardık. Onlar da bizim uyarımızı dinleyip Kıbrıs'taki bankayı şubeye dönüştürdü" şeklinde verdiği ifade bu açıklamalarımızı doğrulamaktadır. (13 Haziran 2003 tarihli Sabah Gazetesi)

2. İktisat Bankası Yönetim Kurulu, belirtilen nedenlerle emrin gereğini yerine getirerek; 1.12.2000 tarihli kararla Trade Deposit Bank'ın aktif-pasiflerinin Malta Şubesi'nce devralınmasına karar vermiştir. TDB ise tasfiye işlemlerini, tabi olduğu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hukukuna göre gerçekleştirmiştir.

Gerek emrin verildiği 28 Kasım 2000 tarihinde, gerekse İktisat Bankası T.A.Ş. Yönetim Kurulu'nun, TDB'nin aktif ve pasiflerinin bankanın Malta Şubesi'nce devralınmasına ilişkin kararı verdiği 1.12.2000 tarihinde; bankaların yabancı ülkelerde kurulu şubelerindeki mevduatında tam devlet garantisi yoktur.

Bankaların tüm mevduatlarının devlet güvencesi altına alınması, BDDK'nın aldığı 15 Ocak 2001 tarih ve 151 sayılı kararla sağlanmıştır.

İktisat Bankası Yönetim Kurulu'nun TDB aktif- pasifinin Malta Şubesi'nce devralınması kararını, uyulmaması cezai yaptırım öngören emir gereği vermişlerdir. Bundan 2 ay sonra Şubat krizinin çıkacağını ve yurtdışı şube olan Malta Şubesi mevduatının da devlet güvencesine alınacağını bilebilmeleri mümkün olmadığından kötü niyetli davranış ve sonucunda yükü devlete yüklemek gibi bir anlayışlarının olması hukuken ve fiilen söz konusu olamaz.

3. Bu işlemle Devlet'e 439 milyon dolar zarar verilmemiştir. Trade Deposit Bank'ın pasifleri ile birlikte aktifleri de İktisat Bankası Malta Şubesi'nce devralınmıştır. Devralınan aktiflerin (yani kredilerin) pasiflerden (yani mevduattan) 2.787.734 dolar daha fazla olduğu, İktisat'ın Fon'a devrinden sonra TMSF tarafından yaptırılan bağımsız denetçi raporuyla tesbit edilerek 26.8.2001 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

   439 milyon dolar rakamı ancak murakıpların geçici karşılık yazmasıyla ortaya çıkan fiktif zarar niteliğindedir. TDB'den kredi kullanan ülkemizin en önemli ithalat ve ihracat şirketleri ile bazı Aksoy Grubu firmalarının kredi borçlarını ödemesiyle zaten ortadan kalkmaktadır.

4. İstanbul 8. Asliye Ticaret Mahkemesi 2001/3205 sayılı raporunda da tesbit edildiği üzere İktisat Bankası'nda bulunan yüksek devlet kağıdı portföyü, devletin yanlış politikaları nedeniyle 19 Şubat 2001 tarihinde patlayan ekonomik krizde 925 trilyon TL zarara uğramıştır. Böyle bir zarar doğmamış olsaydı İktisat Bankası, Sayın Zekeriya Temizel'in yanlış, ancak uyulması zorunlu talimatının verdiği neticeleri bile karşılayabilecek durumdaydı ve İktisat Bankası'na el konulmayacak idi.

5. Erol Aksoy'un menkul-gayrimenkul bütün mal varlığı Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından satılmış ve satılmaya devam etmektedir. TMSF'nin kendi açıkladığı rakamlara göre Haziran 2004 itibariyle en yüksek nakit tahsilat $122 milyon ile Aksoy Grubu'ndadır.

   Ayrıca, geri kalan tüm borçları da içeren Borç Ödeme Protokolu teklifi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na sunulmuş olup, Fon'un ödeme planının onaylandığına dair emir ve talimatları beklenmektedir."

Erol Aksoy'un bu açıklamalarını TMSF Başkanı Ahmet Ertürk, 27.01.2005 tarihli Vatan Gazetesi'nde yer alan bir haberde şu şekilde değerlendirmiştir:

"Orada BDDK'nın bir yazısı ile İktisat Bankası'nın off-shore bankasının kapatılarak, İktisat Bankası ile birleştirilmesi tavsiye olmuş. Ama o tavsiye belli bazı şartlar içeriyor. O şartlar yerine getirilmeden off shore bankası iktisat Bankası'yla yani ana bankayla birleştirilmiş. Bu birleştirme olunca şöyle bir durum ortaya çıkmış. Banka borçları İktisat Bankası'na geçmiş ama bankanın varlıkları maalesef banka dışında kalmış. Yani borçlar artmış İktisat Bankası'nın. Ancak off-shore bankasının sahip olduğu varlıklar tümüyle İktisat Bankası'na geçmemiş. Çok ilginç bir örnek, çok kurnazca bir operasyon. Burada o varlıklar, yani off shore bankasının borçları var. Onun karşılığında varlıkları var. Bu varlıkların bir kısmı fiktif varlıklar. Bir kısmı gerçek varlıklar. Bankanın artıda olduğu söyleniyor. Ancak o fiktif varlıklar İktisat Bankası'na geçerken gerçek varlıkların bir kısmı ince bir takım finansal operasyonlarla başka off shore bankalarına aktarılmış."

"Garanti kapsamında olmayan mevduatlar bu operasyonla garanti kapsamına alınıp ödenmiş oldu. Ama BDDK'nın o tarihteki amacı herhalde 'bu bankanın aktif varlığını, aktif fazlasını İktisat Bankası'na aktararak bankanın mali yapısının biraz daha güçlenmesini sağlamak' gibi bir niyete dayanıyordu. Tabii ki niyetin bu olduğunu düşünebiliriz ama gerçekleşme bunun tam tersi oldu. İktisat Bankası'nın açığı biraz daha arttı."

Sorular:

1- Ahmet Ertürk'ün "kurnazca bir operasyon" diye değerlendirdiği bu operasyonda Erol Aksoy'un hukuki bir mesuliyeti var mıdır? Yoksa, BDDK-TMSF'nin talimatlarını mı uygulamıştır?

2- Erol Aksoy'un iddiasına göre "gerek İktisat Bankası'na yazılan mektubun tarihi olan 28.11.2000 tarihinde, gerekse sözkonusu iki off-shore bankanın birleştirildiği 01.12.2000 tarihinde bankaların yabancı ülkelerde kurulu şubelerdeki mevduatında tam devlet garantisi yoktu ve bankaların tüm mevduatlarına devlet güvencesi verilmesi BDDK'nın 15.01.2001 tarih ve 151 sayılı kararı ile sağlanmıştı". Bu tarihler doğru ise, Ahmet Ertürk'ün, "çok kurnazca yapılmış ince bir finansal operasyon" değerlendirmesi ne anlama gelmektedir?

3- Ahmet Ertürk'ün İktisat Bankası örneğini vererek, "Bu operasyonla paraları ödenmeyen diğer bankaların off-shorezedelerine haksızlık yapıldı" iddiası ve görüşü dikkate alınacak mıdır? Ahmet Ertürk'ün bu görüşü geçerli ise, Hükümetiniz diğer off-shorezedelerin durumunu halledebilmek için ne gibi bir tedbir düşünmektedir?

4- Erol Aksoy'un "tüm borçları içeren borç ödeme protokolü teklifi TMSF'ye sunulmuş olup, Fon'un cevabı beklenmektedir" ifadesi doğru mudur? Erol Aksoy, İktisat Bankası'ndan doğan borçları için hangi tarihlerde, kaç teklif vermiştir? TMSF bu tekliflere müspet veya menfi yazılı bir cevabı bugüne kadar neden vermemiştir?